

JAARVERSLAG 2021

HEEMKUNDEKRING LOON OP 'T SANDT

Voorwoord

Beste heemkundeleden,

De jaren 2021 en 2022 kenmerkten zich door een overgang van corona naar het weer normale leven, dus ook voor onze Heemkondekring en nu in 2022 kunnen we zeggen dat we in ieder geval weer zijn begonnen met een andere, frisse start.

Het jaar 2021 was wat dat betreft een wisselend jaar; wel /geen opening van de Kletterhoef, toch open op afstand, nee, weer alles dicht. Onduidelijk soms en erg vervelend voor degene die gebruik maken van de Kletterhoef, maar gezondheid voor alles!!

Ook was dit jaar een bewogen jaar op een andere manier: de nieuwe Wetering krijgt steeds meer gestalte, we ondertekenen de intentieverklaring om inderdaad straks te vertrekken naar onze nieuwe ruimte (eind 2023 zal dat gaan worden, mits er niet teveel tegenzit aan bouw- en materiaalkosten).

We zitten ondertussen zo'n 8 jaar bij de Scouting met al zijn ups en downs, maar we moeten niet klagen, we kunnen tenminste hier nog een tijdje vooruit en het huidige onderkomen voldoet.

Wat ook wat tegenviel in 2021 was het onderhoud in de onderlinge contacten; we zagen elkaar minder en er waren weinig of geen activiteiten binnen onze vereniging. Leden gaven duidelijk aan dit te missen, want daarvoor zijn we bij de Heemkondekring. En gelijk hebben ze, daar zijn we voor: ontmoeten, uitwisselen, lachen en huilen met elkaar.

Daar zijn we weer mee bezig, gelukkig !!

Kees Hesselmans voorzitter

Leden

In 2021 betreurden we het overlijden van vier leden.

Van vijf leden is om uiteenlopende redenen hun lidmaatschap beëindigd. Daarnaast zijn drie leden door het bestuur geroyeerd i.v.m. het niet betalen van de contributie.

In 2021 hebben we weer twee nieuwe leden mogen verwelkomen.

Hiermee hadden we op 31 december 2021 in ons ledenbestand 175 leden en 29 gezinsleden. De jongste was 28 en de oudste 98 jaar.

Vergaderingen

Het bestuur heeft in 2021 negen keer vergaderd, waarvan zesmaal online.

Helaas hebben we de uitgestelde geplande jaarvergadering van 13 november moeten afzeggen, vanwege de corona perikelen. Dat betekent weer wel, dat er een aantal punten blijven liggen zoals kascommissie-ondertekening, maar nu ook onze toekomst met een nieuwe locatie.

Dat laatste zijn we wel verplicht om in de ledenvergadering te brengen; dat gaan we dan ook doen, maar dan digitaal. Iedereen heeft via email, post of via de brievenbus een formulier ontvangen met informatie hierover.

Gelukkig is hier veelvuldig positief op gereageerd. Via de Nieuwsflits zijn tevens de binnengekomen vragen naar de leden beantwoord.

Secretariaat

Ruim 650 inkomende e-mails en 43 poststukken heeft de secretaris verwerkt van o.a. Brabants Heem, Erfgoed Brabant, correspondentie met de gemeente, post van Heemkondekringen in de omgeving en allerlei vragen via onze website.

Er zijn ruim 295 uitgaande e-mails en poststukken verzonden. Voornamelijk antwoorden op vragen, doorverwijzingen, sponsorbrieven, notulen, Rabo Club Support 2021, condoleances, aanmaningen en welkomstbrieven voor nieuwe leden.

Verslag ICT

Het jaar 2021 werd ook weer gekenmerkt door lockdowns en afwezigheid door veiligheidsoverwegingen.

Eén van de belangrijkste ICT-activiteiten die wel konden doorgaan was het operationeel krijgen van Nomadesk, ofwel onze nieuwe Cloud-omgeving. De coördinatoren van de werkgroepen en het bestuur zijn inmiddels in staat om daarmee van thuis uit hun werk veilig op te slaan en opgeslagen gegevens te raadplegen.

Echter, we werden tegelijkertijd geconfronteerd met regelmatige haperingen en vertraging in de internetverbinding. Gebleken is dat de internetverbinding van scouting, waar de heemkundekring gebruik van maakt, niet toereikend is voor de hoeveelheden gegevens die wij via het internet versturen en ontvangen. Dit heeft effect op de mogelijkheden voor de werkgroepen om gegevens te verwerken in Memorix, maar ook om genealogiegegevens op te zoeken. Daarnaast staat hiermee ook het automatisch in de Cloud opslaan van de gescande materialen (foto's, bidprentjes, archiefstukken etc.) onder druk. Op korte termijn lijkt dit niet op te lossen en het bestuur heeft dit regelmatig onder de aandacht gebracht van scouting. Een oplossing daarvoor wordt pas in 2022 verwacht.

Facebook en Twitter

Op 1 januari 2021 had onze pagina 415 vind-ik-leuks. Op 31 december 2021 waren dat er 496. Dat is een stijging van 19,5 procent.

Nieuwsflitsen

In 2021 zijn er 4 Nieuwsflitsen verschenen. De voorzitter en secretaris zorgden ervoor dat deze nieuwsflitsen gevuld werden met belangrijke mededelingen, waarna onze secretaris zorgde voor de lay-out. Daarna werden ze verspreid door onze webmaster, in papieren vorm en digitaal.

Lezingen en presentaties

Helaas zijn al deze activiteiten niet doorgegaan vanwege corona.

Verslag 2021 Penningmeester

Het jaar 2021 hebben we afgesloten met een positief saldo van € 88,38.

Natuurlijk is dit goed nieuws na een aantal jaren met een negatief saldo. Echter door de Covid 19 maatregelen hebben we in 2021 nagenoeg geen activiteiten kunnen organiseren. Dit hadden we natuurlijk op de balans terug moeten zien in een hoger positief saldo.

Als we naar de inkomsten in 2021 kijken, zien we dat de contributieopbrengst wederom is gedaald, dit jaar met ruim € 250.

Aan donaties van verschillende leden hebben we bijna € 1.400 mogen ontvangen. Hierbij willen wij deze donateurs nogmaals hartelijk danken.

De bijdrage vanuit de Rabobank Clubsupport was bijna € 550,00, helaas iets lager dan afgelopen jaar. Daarnaast was de opbrengst van sponsorgelden voor het jaarboek iets hoger dan 2020.

Met betrekking tot de uitgaven wil ik een paar zaken belichten.

Een van de voorwaarden voor verlening van het huurcontract met de scouting was om de borg voor de Kletterenhoef niet terug te betalen na afloop van het huurcontract. Dit kunnen we natuurlijk zien als een verkapte huurverhoging. Daarom is deze borg in 2021 als huurkosten genomen.

De afschrijving op nog niet verkochten Straet & Vaert was ruim € 350.

De bijdrage aan de gemeente Loon op Zand voor de reparatie van de attentiestenen was € 500.

In de laatste 3 jaar is de kostprijs van Straet & Vaert met ruim € 2.00 per boek gestegen. Gezien de huidige ontwikkelingen met betrekking tot kostprijsstijgingen van grondstoffen, verwachten we een verdere stijging van de kostprijs van ons jaarboek.

Ons jaarboek Straet & Vaert is onderdeel van de contributie. Doordat de kosten voor ons jaarboek stijgen en we verwachten dat andere kosten ook zullen stijgen wil het bestuur de Algemene Ledenvergadering voorstellen om de contributie voor leden met € 2,50 en voor gezinsleden met € 1,50 te verhogen.

Onze laatste contributieverhoging was in 2012!

Schenkeningen

Ook dit jaar mocht de heemkundekring weer vele schenkingen in ontvangst nemen: vele bidprentjes, foto's, boeken en attributen. Alle schenkers hartelijk bedankt.

Bijeenkomst nieuwe leden

Het vorig jaar hebben we de bijeenkomst voor nieuwe leden tot 2 maal toe moeten afzeggen. Ook in 2021 is dit vanwege alle corona perikelen niet door kunnen gaan. We willen deze nieuwe leden graag wegwijs maken in de materie van de heemkunde. Dit initiatief willen we vasthouden en dit toch een keer gaan organiseren in 2022.

Rabo ClubSupport

Deelname aan de Rabo ClubSupport actie heeft de Heemkundekring een bedrag van € 546 opgeleverd. Het bedrag is ingezet voor de aanschaf van een nieuwe laptop. De Rabobank heeft begin december het geld op onze rekening gestort, de laptop is gekocht en wordt reeds gebruikt.

Dienstverlening

- A. B (Kaatsheuvel) heeft een vraag over een document.
- H. W. (Hengelo) is op zoek naar gegevens over een adres. Doorverwezen naar HKK De Ketsheuvel.
- P. B (Den Haag) is op zoek naar verre voorouders. Is doorverwezen naar een site.
- J. B (Kaatsheuvel) vraagt waar de Loonse Berg heeft gelegen. Antwoord is gegeven.
- A. P (Oss) heeft vraag over Oorlogsmuseum. Is doorverwezen.
- H. v R wil graag een Excel bestand van de bidprentjesverzameling. Is verstuurd.
- I. S (Waalwijk) vraagt om foto's en filmpjes voor de Beleefroute wandelen. Zijn verzonden.
- A. H ('s-Hertogenbosch) vraagt om archeologische informatie. Antwoord is gegeven.
- F. d R (LoZ) is op zoek naar foto van woning ouders. Zijn opgestuurd.
- H. S. (Kaatsheuvel) biedt oude spulletjes oorlog aan. Doorverwezen naar Oorlogsmuseum.
- H. K (Udenhout) vraagt informatie over stambomen. Informatie is gedeeld.
- J. V vraagt inlichtingen over haar oma. Antwoord is gegeven.
- A. in 't G (Kaatsheuvel) heeft een vraag over Brabantse volksverhalen. Is beantwoord.
- B. D. (Eindhoven) heeft een vraag over zijn voorouders. Doorverwezen naar HKK De Ketsheuvel.
- L. S (Bruntinge) wil graag 1x S&V 2020 bestellen. Is opgestuurd.
- F. d K (Hillegom) is op zoek naar boekje "Zandloper". Is opgestuurd
- C. P. (Hilvarenbeek) heeft een vraag over een schild. Antwoord is gegeven.
- C. V. (Dongen) heeft een vraag over begin van het bedrijf. Is doorverwezen.
- D. O. (Tilburg) zoekt naar oude foto's. Foto's zijn opgestuurd.
- E. M. (LoZ) wil graag 1 exemplaar van Straet & Vaert 2019. Is gebracht.
- G. V (Kaatsheuvel) wil graag nog 2x S&V 2021 bestellen. Zijn opgehaald.
- G. S (LoZ) wil graag nog 1 exemplaar van S&V 2021.
- P. F vraagt om een scan van een betreffende bidprentje. Is verstuurd.
- M. B vraagt informatie over geboortehuis van haar oma. Wordt gegeven.

- K. vd Vaart (Amersfoort) heeft een vraag over zijn familie. Is beantwoord.
- G. P. (LoZ) wil graag nog 1 exemplaar van S&V 2020. Is opgehaald.
- J. B vraagt naar relevante informatie i.v.m. archeologisch vooronderzoek. Is gegeven.
- W. v A ('s-Hertogenbosch) heeft vragen over een stamboom. (Doorverwezen naar HKK De Ketsheuvel)
- P. v E (Kaatsheuvel) vraagt hulp bij het aanvullen van ontbrekende gegevens van objecten in de openbare ruimte. Wordt uitgezocht en gemaïld
- J. H wil fotoboek 65+ Eftelinguitje voor een oudje bestellen. Is opgestuurd.
- M. S zoekt mensen voor nieuw radioprogramma op Langstraat FM. Niet gevonden.
- M. T (LoZ) wil graag 1x S&V 2021 bestellen. Wordt afgegeven.
- S. V (Amersfoort) heeft een vraag over de oorlog. Doorverwezen naar Oorlogsmuseum.
- T. D (Waalwijk) vraagt om een lijst met bijnamen van families/personen uit LoZ. Lijst wordt opgestuurd.
- P. B (Rosmalen) zoekt informatie over Gilde St. Barbara te Loon op Zand. Wordt gegeven
- M. M (Kaatsheuvel) vraagt meer informatie over de M.A.St. Is doorgegeven.
- P. d M (Oude-Tonge) heeft een vraag over een stamboom. Wordt gegeven.
- L. K (Boekel) zoekt gegevens van een bepaald persoon. Wordt gegeven.
- M. D (Kaatsheuvel) biedt ons stickers aan van de jaren 70 van LoZ. Zijn afgegeven.
- T. B (Berkel-Enschot) heeft vragen over haar voorouders. Is antwoord gegeven.
- R. vd L (Berkel-Enschot) vraagt naar een bidprentje. Wordt opgestuurd
- J. P (Nuenen) zoekt hulp bij het beschrijven van de ca 650 genummerde kaarten. Hulp komt.
- J. v L. (Gilze) wil graag 1x S&V 2015 bestellen. Is opgestuurd.
- M. K (Vlijmen) zoek naar een afbeelding van dhr. Pauwels van Haastrecht, Heer van Venloon. Helaas niet gevonden.
- S. B (LoZ) heeft een vraag over een leerfietsroute. Wordt medewerking verleend.
- J. L (Velden) vraagt een digitale kopie van enkele bidprentjes. Is verstuurd.
- T. v B wil foto gebruiken voor website. Wordt doorverwezen naar de fotograaf iv.m. toestemming.
- K. K (Kaatsheuvel) zoekt gids voor wandeling in buurt van LoZ. Wordt geregeld.
- T. D (LoZ) wil iets weten over de watersituatie in de grachten van het Witte Kasteel in vroegere tijden. Wordt het e.e.a. opgestuurd.
- T. B (Tilburg) vraagt of de schuilkelder nog te bezichtigen is. Helaas voorlopig niet.
- K. L (Turnhout) is op zoek naar boek "Eftelinguitje voor een oudje". Is verstuurd.
- T. R (Nederweert) zoekt gegevens over onze Attentiestenen. Zijn doorgegeven.

Met dank aan Erik Gelevert, Jan van Hoof, Mari Kokx, Anthony Maas, André van Rijswoud, Gerard Spapens, Lauran Toorians, Evelien Mank, Marij Kruitwagen, John Boeren en Jan Vera voor het beantwoorden van de vragen.

Externe contacten

Door corona stonden ook de externe contacten op een laag pitje, maar via Teams zijn er toch diverse vergaderingen geweest met het Brabants Heem en de buur heemkundekringen. Meestal ging dat over de aflopende activiteiten bij de meeste kringen door corona, hoe daar mee om te gaan en hoe start je dan weer op. Meer een uitwisseling dus.

Sinds een paar maanden zien en spreken we elkaar weer eens; met HKK Ketsheuvel hebben we contact gehad over de attentiestenen in beide dorpen en is de route geopend door de wethouder. Heemkunde Udenhout is op bezoek geweest en die willen de contacten met onze Heemkunde uitbreiden door middel van uitwisseling en wederzijdse belangen, zoals landgoed Pauwels. Heemkunde Tilburg is daar ook bij betrokken en meldt zich hierbij ook aan.

Daarnaast is er in den Bolder in Waspik weer een bijeenkomst geweest van alle regio kringen, waarbij het post corona tijdperk besproken werd, waarbij ook werd vermeld dat er algemeen een

afname is van leden van de diverse kringen. De volgende keer bespreken we hoe we dit weer kunnen opkrikken door meer PR en zichtbaarheid.

Verder is er met de gemeente regelmatig contact over lopende zaken, zoals de Wetering-toekomst, subsidie en andere lopende zaken.

Collectiebeheer en Memorix Maior

Ook dit jaar is er door de vrijwilligers veelal vanuit huis gewerkt.

Er staan nu ruim 16.000 foto's, 50 video opnames, 100 audio opnames, 850 documenten en ruim 5000 krantenknipsels in Memorix.

Een groot deel van onze vrijwilligers werkt met Memorix Maior en daardoor kunnen we onze informatie gemakkelijk digitaal opslaan. Via de website is een gedeelte te bekijken vanuit huis. Fijn om te zien dat ook het reactieformulier op de website regelmatig gebruikt wordt om ons te voorzien van extra informatie.

Werkgroep Fotoarchief

De fotowerkgroep heeft ook dit jaar helaas niet optimaal kunnen werken in de Kletterenhoef vanwege de Corona maatregelen. Er is veelal vanuit huis gewerkt. Er zijn foto's beschreven, foto's gescand en in Memorix opgenomen.

Vanwege het jubileum van Liederentafel Echo der Duinen in 2022 is er een samenwerking ontstaan om een expositie te organiseren. De leden van de liederentafel hebben fotomateriaal beschikbaar gesteld om op te nemen in ons archief. Hartelijk dank hiervoor!

Uit de collectie die zo is ontstaan, zal de expositie worden samengesteld. (Helaas zijn de festiviteiten uitgesteld naar 2023, wordt vervolgd dus.)

Evelien maakte ook dit jaar foto's in het dorp. Vooral van panden die gesloopt gaan worden.

Werkgroep Archief en Documentatie

In 2021 is deze werkgroep doorgestaan met relevante boeken, documenten en krantenknipsels digitaal op te slaan in Memorix Maior.

Afd. Krantenknipsels:

De verwerking van de oude documenten en krantenknipsels gebeurt op de dinsdagmiddagen door Guido van Gorp, Maria Verstappen-den Otter en Sjaak Barendse, die de artikelen selecteren, door Piet Havermans en Ad Leijters, die de artikelen scannen, en door Marij van Gorkum-Gielen, Tiny van Iersel-Brouwers en Stefan Laros, die de items van een informatieformulier voorzien. Tenslotte koppelt Jan van Hoof de scans in Memorix Maior aan de infoformulieren. In 2021 hebben wij (ook al zijn een aantal werkmiddagen door de coronapandemie niet doorgestaan) toch ongeveer 500 documenten en artikelen aan ons digitale archief toegevoegd en wordt Memorix steeds meer een vraagbaak voor mogelijke onderzoekers. Cees Vrijsen bewerkte een aantal bestaande pdf-bestanden uit het oude DAK om ze geschikt te maken voor opname in Memorix Maior.

Joep Huijbregts en Jan van Hoof namen de actuele berichtgeving uit Brabants Dagblad en Duinkoerier op in het digitale archief.

Afd. Tijdschriften digitaal:

Daarnaast bestaat in ons digitaal heemkundearchief al een aantal jaren het DTA (Digitaal Tijdschriften Archief): een computerbestand waarin enkele digitale tijdschriften en nieuwsbrieven worden opgenomen: Rond de Toren, Klankbord van Sophia's Vereeniging, Nieuwsbrief Partij Voor Loon, Straet en Vaert, de Nieuwsflits van onze eigen Heemkundekring en de Koerier van Brabants Heem.

Zo is Frans Kruitwagen ijverig bezig met het scannen van alle jaargangen van Rond de Toren. In 2021 heeft hij de jaargangen 2000 t/m 2003 voltooid. Er zijn nog een kleine 10 jaargangen te gaan, voordat dit karwei afgerond kan worden.

Jan van Hoof

Afd. Bibliotheek:

Theo Schroemges en Carel Govaarts beschrijven eerst alle boeken uit de HKK-bibliotheek in Memorix Maior, waarna ze per onderwerp fysiek in een kast op de Kletterenhoef worden geordend.

Ook de jaarlijkse uitgaven van Straet en Vaert (Loon op Zand), Aaw Nieuws (Kaatsheuvel) en Sprokkels (Udenhout) worden fysiek in de HKK-bibliotheek bewaard, waarbij de relevante artikelen over Loon op Zand en De Moer in Memorix Maior worden opgenomen.

Richard van Riel selecteert samen met Carel Govaarts de voor Loon op Zand en De Moer relevante artikelen uit de periodieke uitgaven van De Kleine Meijerij (Berkel Enschoot e.o.), de Omroeper ('s Gravenmoer), Met Ganser Trouw (Heusden eo), Op 't Goede Spoor (Waspik), De Klopkei (Waalwijk) en In Brabant (Erfgoed Brabant).

Deze tijdschriften worden 1 jaar ter inzage voor de leden bewaard op de Kletterenhoef, waarbij specifieke inhoudelijke informatie over Loon op Zand en De Moer in Memorix Maior wordt opgenomen.

In het jaar 2021 hebben we ondanks de Corona-perikelen een gestage voortgang kunnen realiseren in de verwerking van de boeken uit de HKK-bibliotheek. Zonder noemenswaardige onderbrekingen/stagnatie hopen we in het komende jaar (2023) alle boeken in Memorix Maior te hebben opgenomen. V.w.b. de bovengenoemde tijdschriften zijn we, met uitzondering van de screening van de meest recente tijdschriften, volledig up to date.

De resp. boeken en tijdschriften zijn ter inzage/uitleen, sec voor de leden van onze Heemkundekring (Kletterenhoef, elke dinsdag van 14.00-15.30 uur).

Carel Govaarts

Werkgroep Beschrijven Oude Panden

De werkgroep die zich bezighoudt met het beschrijven van oude panden, heeft vanwege corona geen onderzoek gedaan naar oude panden.

Werkgroep Genealogie en Bidprentjes

De werkgroep Genealogie bestaat uit twee subgroepen: Genealogie en Bidprentjes.

Genealogie:

De werkgroep Genealogie verzamelt gegevens van personen welke een relatie met Loon op Zand hebben of hebben gehad. Het programma dat we hier voor gebruiken is het genealogie-programma GensData Pro.

Zo hebben we de afgelopen jaren de namen van meer dan 110.000 personen verzameld door openbare bronnen, zoals het Regionaal Archief Tilburg, het Streekarchief Langstraat Heusden Altena en het Brabants Historisch Informatie Centrum en diverse andere websites uit te pluizen.

In augustus was het eindelijk zover en hebben we met grote trots al deze gegevens openbaar gemaakt door ze op de website van Genealogie Online te plaatsen onder de naam 'Genealogiebestand Heemkundekring Loon op 't Sandt'.

Vanaf het begin wordt onze portal goed bezocht met in september ruim 12.000 bekeken pagina's. In december was dit al ruim verdubbeld naar bijna 24.500 bekeken pagina's.

Ondertussen gaan we gewoon door met het verzamelen van gegevens en het beschrijven van foto's met personen.

Bidprentjes

Naast het genealogiebestand worden de bidprentjes in een apart bestand in GensData Pro door Michel van Iersel vastgelegd.

Michel legt de meeste bidprentjes eerst vast in een separaat bestand. Dit separaat bestand kan hij thuis voeden. Periodiek wordt dit bestand samengevoegd met het moederbestand welke op een van de pc's in de Kletterenhoef staat. De overige bidprentjes laadt Michel tijdens de maandagavondbijeenkomsten rechtstreeks in het moederbestand. Door de covid 19 beperkingen

is de Kletterenhoef beperkt open geweest en heeft Michel maar een beperkt aantal bidprentjes aan het moederbestand kunnen toevoegen.

Het moederbestand bevat ongeveer 33.000 namen.

De bidprentjes welke betrekking hebben op Loon op Zand zijn gescand en zijn, voor zover mogelijk, aan het Memorix bestand toegevoegd.

De 7 leden van de werkgroepen Genealogie en Bidprentjes komen iedere maandagavond bij elkaar.

Publicaties

Voornamelijk heeft het bestuur u met zekere regelmaat op de hoogte gehouden van het effect van de overheidsmaatregelen op onze heemkundige activiteiten.

Verder zijn op de website de pagina's over Straet & Vaert 2021 verschenen en een overzicht van de artikelen die er in de loop van de jaren in hebben gestaan.

Ook op de website is te zien dat de "Collectie" een verbeterde vormgeving heeft gekregen. Met dank aan de werkgroep Fotoarchief en Collectiebeheer.

Jaarboek Straet & Vaert 2021

Onze eenenveertigste editie Straet & Vaert 2021 kwam uit op zaterdag 13 november 2021. Net zoals het vorige jaar zijn deze boeken bij de leden afgeleverd. De artikelen werden geschreven door Ger Verschuren, Lauran Toorians, Jan van Iersel en Erik Gelevert. Tevens een fotoserie door Kees Stadhouders.

De redactie bestond uit Gerard Spapens, Anthony Maas, Erik Gelevert en Lauran Toorians. De eindredactie lag in handen van de twee laatstgenoemde redacteuren. Voor de vormgeving tekende Marja van Trier. Het boek is wederom gedrukt door drukkerij DekoVerdivas BV uit Tilburg, die ook de kaft verzorgde.

Dankwoord

Tot slot een woord van dank aan al die vrijwilligers die zich in dit afgelopen jaar, vooral thuis, toch hebben ingezet voor onze Heemkundekring.